

MADEUS

AV PETER SHAFFER

PREMIERE 9. NOVEMBER 2005 | HOVEDSCENEN

ROGALAND
TEATER

Billettbestilling: 51 91 90 90
www.rogaland-teater.no

KJÆRE PUBLIKUM!

Den historien du får se i kveld om Mozart og Salieri er ikke sann. Det er på ingen måte bevist at Salieri tok livet av Mozart, og det er ikke slik at Mozart døde fullstendig glemt. Bare dager etter hans død (1791) samlet det seg tusenvis av mennesker i Praha for å sørge under fremførelsen av hans *Requiem*, og bare ett par år etter var Mozarts musikk, operaer og berømmelse en viktig del av tysk kulturarv, og har vært det siden. Kveldens forestilling er dikt, dramatisk og Paul Schaffers høyst personlige fortolkning av Mozart og Salieri, og deres forhold. Men det er et vanvittig godt utgangspunkt for å sette to arketyper opp mot hverandre: geniet versus middlemådigheten. Den gudbenådede kunstneren, versus den flinke sliteren. Hvem de fleste av oss kjenner seg mest igjen i får den enkelte avgjøre selv, men er det Mozart tør jeg kanskje foreslå en smule revidert realitetsorientering? Amadeus betyr "elsket av Gud", så allerede fra fødselen av lå han et hestehode foran sin komponistkollega Salieri. Han døde ung, og gikk dermed inn i historien som en av de "unge døde", mens Salieri slet seg gjennom et langt liv og endte på galehus. Derfra kommer myten om hans mord på geniet, hans endelige hevn over en urettferdig Gud. Sannheten blir i denne sammenhengen mindre interessant.

- Mozarts Kyrie fra Missa Brevis i D er skrevet av en som helt selvfølgelig hviler i Den Allmektiges hender, en hvis kyrie er like mye en hyllest til det guddommelige som en bønn, en for hvem det er like naturlig å skrive musikk som å spise, sove og puste. Sannelig, Mozart er en av tilværelsens største mysterier.

Terje Kvam, Domorganist i Oslo

Velkommen inn i mysteriet!

Hanne Tømte
Teatersjef

Nasionalbiblioteka
Depotbiblioteka

- Når stykket heter *Amadeus*, så sier
det i grunnen det meste. Hvis det var
opp til Salieri, så hadde stykket hatt
hans navn, sier Per Dahl.

ET GUDBENÅDET GENI

AV INGRID MILDE

Selv om handlingen i teaterstykket om Mozart foregår i Salieris hode, er Per Dahl ikke i tvil om at den virkelige Salieri ønsket å være en annen person, og at den personen han ønsket å være het Wolfgang Amadeus Mozart.

Salieri var også en komponist med talent, et talent han ikke klarte å videreutvikle etter at han møtte Mozart.

-Men det skal han ha; han var begavet nok til å gjenkjenne et talent når han så det, og innså fort at han i Mozart hadde møtt sin overmann.

Salieris idealer tilhørte den siste generasjonen barokk-komponister, med et utpreget føydalt idealhierarki. Salieri oppfattet sin måte å komponere på som den riktige måten. For Salieri og andre likesinnede var det aller viktigst å komponere musikk som keiseren likte, og hvis keiseren likte musikken, likte eliten den også, og da var musikken god. Men så dukket Mozart opp og hadde en helt annen innfallsvinkel til den musikalske smak. For ham var musikken det viktigste, og han var absolutt ikke enig i at vurderingsevnen fulgte noe klasse-skille.

-Ta for eksempel *Tryllefløyten*, sier Dahl. Den var skrevet for folk i fattige strøk av Wien og ble fremført på en kneipe. Mozart lot seg overhode ikke kue av den rådende smak, slik Salieri gjorde. Konflikten mellom Salieri og Mozart var nok reell. Og den ble så stor på grunn av at Salieri var svært konservativ og trodde på autoritetene.

Stor sans for lyder

I forestillingen *Amadeus* kommer Mozarts begeistring for lydspill tydelig fram. Hans store poeng er at noen lyder lar seg stokke om i rekkefølge, og en kan lage morsomme lydspill ut av dem. Men en del lyder er irreversible, deriblant kroppsllyder, forklarer Dahl:

-Fnising, prompting etc. er irreversible handlinger og lyder, de kan ikke gjøres om, bare imiteres.

-Jeg tror ikke det var en spesiell hendelse i Mozarts barndom som var årsaken til at han ble så analfisert. Vi må huske på at Mozart tenkte bare lyder hele tiden. I Mozart-brevene finnes alle navnelekenes han holdt på med - ordspill på navn til personer han møtte - og som endte opp som ordlydeleker, som gjerne spilte på kroppsllyder!

Selv var Mozart klar over at han ikke klarte å beherske seg når det gjaldt språket som sådan. Han kunne si om seg selv at "det er tungen som er tåpelig, ikke hjernen."

Et slående trekk ved Mozarts brev er at det ikke finnes en eneste beskrivelse av naturopplevelser noe sted, dette til tross for at han reiste over hele Europa.

-Men personer derimot! Side opp og side ned med karakteristikk av menneskene han møtte, og ordspill på navnene deres, forteller Dahl.

Leopold Mozart

Wolfgang Amadeus Mozart gikk aldri på en ordinær skole, men ble undervist av faren, Leopold. Han sørget for at sønnen jobbet hardt og systematisk for å utvikle sine sjeldne evner som komponist. Mozart ble også undervist i klaver, orgel og fiolin, og trakterte instrumentene på en forbløffende måte. Da han var seks år gammel begynte han å turnere sammen med søsteren Maria Anne, først i Wien og året etter på en lang turne gjennom hele Vest-Europa. Siden han var på konstant reisefot, ble han undervist av faren mellom konsertene

og komponeringen. Ved siden av tysk snakket Mozart også italiensk, fransk og latin.

Leopold var utvilsomt en person med stor bevissthet om sin pedagogiske gjerning. Han var også en stor fiolinpedagog, som skrev den første, store læreboka i fiolin i verden. Wolfgang Amadeus forlot nok faren og opplæringen litt for tidlig i livet. Resultatet ble at farens lærergjerning aldri ble skikkelig avsluttet. Det førte til at Mozart hadde et blandet, men likevel sterkt forhold til sin far. Den langt mer konservative faren godtok ikke Mozarts ulike valg verken når det gjaldt musikken eller ekteskapet med Constanze Weber i 1782.

- Mozart gikk sine egne veier, forteller Per Dahl. Han var den første frie kunstneren som levde ut det kunstneriske ultimatum. Men samfunnet var ikke parat til å ta imot hans musikalske valg. Først i tiden rundt og etter den franske revolusjonen i 1789 fikk idealene frihet, likhet og brorskap innpass i samfunnet, regler Mozart hadde levd etter lenge. Det skulle bli lettere for neste generasjon musikere, deriblant Beethoven, å bli godtatt som frie kunstnere.

Wolfgang Amadeus Mozart

Østerrisk komponist og pianist, f.27. jan. 1756, Salzburg; d. 5. des. 1791, Wien. Musikalsk vidunderbarn som fra han var meget ung ble undervist av faren Leopold. I løpet av 30 år skapte han over 600 komposisjoner bl.a. 27 klaverkonserter; ca. 50 symfonier, operaer som bl.a. *Così fan tutte*, *Don Juan*, *Figaros bryllup* og *Tryllefløyten*, fiolin- og andre instrumentalkonserter, strykekvartetter og -kvintetter, klaversonater, messer, *Requiem* (ufullført) m.m.

Ekstrem auditiv hukommelse

Mozart hadde en ekstremt god auditiv hukommelse. Ikke bare kunne han huske en melodi, men han kunne huske et helt musikkstykke med mange stemmer. Ingen andre har i så måte vært i nærheten av Mozart, mener Dahl. Dahl har en anekdote om denne spesielle evnen: Mozart var invitert til Vatikanet under Pave Clement XIV, for å holde en konsert. Dagen før konserten, 8. juli 1770, fikk han høre Allegris 9-stemmige korverk *Misérere* fremført i Peterskirken. Dagen etter husket han korverket fullstendig og spilte det på klaver på sin egen konsert et annet sted i Vatikanet.

- Det skapte stor oppstandelse, det var nemlig helt forbudt å fremføre verket av andre enn Vatikan-koret, og Mozart var like ved å bli utvist fra Vatikanet, ler Dahl.

- Det sies om Mozart at han hadde all musikken klar i hodet før han skrev den ut. Kan dette være mulig?

- Det kan være vanskelig å bevise at Mozart hadde all musikken i hodet før han skrev den, slik mange hevder, sier Per Dahl. Men mye tyder på at det er

rett. Vi vet at Mozart komponerte de ulike ensemblestykkene og ariene i en opera, før han skrev ut orkesterouverturen. Men at han kunne diktere de ulike stemmene bratsj, cello, fiolin osv., før partituret var skrevet, er helt uvanlig, forklarer Dahl. Han mener det er høyst sannsynlig at Mozart hadde all musikken i hodet, at han hadde evnen til å utføre flere prosesser samtidig på ulike nivåer: - Vi kan vel kalle det en ekstrem videreutvikling av en feminin kvalitet, nemlig evnen til å ha oversikt over en rekke prosesser samtidig, slik gjerne kvinner kan!

Levende rollefigurer

Dahl understreker at rollefigurene i Mozarts operaer derfor ikke bare blir figurer, men levende personligheter. Mens ariene tidligere fokuserte på en følelse i hver arie, lar Mozart menneskenes tvil og konflikter komme frem i det musikalske materiale som hans arier bygges på. Dermed blir selve handlingsforløpet i operaen av underordnet betydning, for musikkens rolle er ikke lenger å understøtte handlingen, men å løfte frem det menneskelige i de ulike situasjonene.

- Salieri, derimot, var ekstremt opptatt av roller, legger Dahl til. Han var fra

Antonio Salieri

Italiensk komponist, f.18. aug. 1750, Legano; d. 7. mai 1825, Wien.

Salieris ettermæle har blitt preget av et feilaktig rykte om at han skulle ha forgiftet Mozart. Lærer for bl.a. Schubert, Liszt, Beethoven, samt Mozarts yngste sønn Franz Xavier. Produktiv komponist som skrev ca. 40 operaer hvorav den viktigste er *Tartare* (1787), en lang rekke vokalverk, samt instrumentalmusikk for bl.a. piano, orgel og fløyte.

Italia, og italiensk var den rådende stilretningen innen operaen på den tiden. Så da Keiseren på tross av dette begynte å ønske seg operaer på tysk falt det Salieri og hans omgangskrets

meget tungt for brystet. Opplysnings-tiden representerte et stilskifte og 1700-tallet avslutter det italienske hegemoniet. På 1800-tallet ble tysk det ledende språk innen musikkdramatikken (først Wien senere Bayreuth og andre tyske byer), forklarer Per Dahl.

Salieri representerte den gamle retningen, mens Mozart ville nye veier. Salieri mente at musikk var Guds egen kunst. Mozart derimot, mente at musikken skulle være menneskets eiendom. Overgangen fra Salieris kristendomsopphøyelse til Mozarts hverdagslighetstanke for musikken, var stor.

- *Tror du Salieri drepte Mozart i sjalusi?*

- Myten om at Salieri forgiftet Mozart under hans arbeid med Requiem, er feil. Men jeg tror at Salieri trodde at han hadde gjort det. Han mente nok ikke at han rent fysisk var den som tilførte Mozart dødsstøtet, men han mente at han indirekte tok livet av Mozart ved å underminere hans økonomiske fundament. Selv en kunstner må ha mat!

Per Dahl understreker at Salieri hadde stor suksess i sin samtid, og ville gjerne huskes som komponist, og ikke for rollen som "Kongelig førstekapellmester", som var den tittel han etter hvert fikk.

-Salieri oppdaget at han hadde fått den fremste tittelen som var mulig å få, men at han ikke komponerte den fremste musikken, sier Dahl. Den komponerte nemlig Mozart.

-Dette førte til at Salieri ble bitter på Gud. Han mente at Gud elsket Amadeus, navnet Amadeus betyr jo også "elsket av Gud". Salieri opplever både seg selv og sin musikk som middelmådig.

Salieri var likevel høyt respektert i sin samtid, en samtid som hadde stor respekt for roller. Dette skule bli hans store dilemma, fordi han så storheten og det nye i Mozart, og at det kunne ikke stoppes.

Constanze

Constanze Weber var ingen hvemsomhelst. Hun vokste opp i et sofistikert, artistisk miljø og var meget intelligent. I tillegg til tysk snakket hun både italiensk og fransk. Ekteskapet mellom Mozart og Constanze var utvilsomt en suksess, noe de kjærlige brevene mellom dem viser. Men av parets seks barn var det dessverre bare to av dem som vokste opp. Ved Mozarts død var Constanze 29 år gammel, og de to gjenlevende barna henholdsvis fire år syv måneder.

- I Mozarts mange brev og i musikken hans fins det ingen referanser til at flere av barna hans dør. Det var helt tydelig at kona Constanze tok seg av alt på hjemmebane, og at Mozart holdt på med musikken hele tiden, sier Dahl.

Ubesvart lengsel

Mozarts musikk var gjennomsyret av en ubesvart lengsel, en lengsel som ikke er mulig å rette mot noe bestemt.

-Vi kan vel kanskje si det slik at Mozart graver dypere i vår ubevissthet hvor lengselen ikke har noen retning - men fortsatt er lengsel, sier Dahl. Salieri sanset dette epokeskiftet, et brudd med barokkens affekt lære. Salieri skjønnte hvor det bar hen, men kunne ikke gjøre noe.

- *Mente Mozart selv at han var et geni?*

- Ja, Mozart var klar over sin egen musikalske genialitet - det kan vi se av brevene hans, særlig brevene til hans far. Når Leopold formaner ham om å huske at han skal komponere for et bredt publikum, svarer Mozart at det har han allerede tenkt på.

Han forklarer faren at han har komponert ett parti som man må være svært kunnskapsrik for å forstå hvor fantastisk det er, og for de som ikke er

så kunnskapsrike, vil lydene bare "kile i øret" som en behagelig følelse.

- Det er viktig å understreke at den italienske komponisten Salieri også var talentfull, og at han oppriktig ønsket å utvikle seg videre. Men han trådte feil fordi han tilpasset seg samtidens autoriteter - i motsetning til Mozart som utelukkende tilpasset talentet sitt til musikken, avslutter Per Dahl.

Foto: INGRID MILDE

Per Dahl er 1. amanuensis i musikkteori ved Universitetet i Stavanger (UiS) med musikkhistorie, verkanalyse og estetikk som hovedområder.

Fortolkningstradisjoner i klassisk musikk på grammofoonplater fra 1900-2000 er hans spesialfelt hvor han nå arbeider med en avhandling om Griegs romanse *Jeg elsker Dig*. Han har bakgrunn som rektor på Høgskolen i Stavanger (2000-2003), og som dekan ved Avdeling for kunstfag, HiS. Per Dahl var også musikkmelder i Stavanger Aftenblad i flere år, og skriver nå verkomtalene for Stavanger Symfoniorkester. Han har vært dirigent i Sandnes Orkesterforening og var solofløyttist i Forsvarets musikkorps under siste del av studietiden i Trondheim. Fra 1988 har han også vært fagkonsulent for Norsk Lydinstitutt.

MADEUS

AV PETER SHAFFER ÖVERSATT AV TORSTEIN BUGGE HØVERSTAD BEARBEIDET AV VIBEKE BJELKE

Antonio Salieri
Wolfgang Amadeus Mozart
Constanze Mozart
Keiser Josef II
Grev Johan Kilian von Starck
Grev Franz Orsini-Rosenberg
Baron Gottfried van Swieten
Katherina Cavalieri
Salieris tjener
Hofftjener
Hofftjener
Øvrige roller besettes av ensemblet

Regissør
Regiassistent
Scenograf og kostymedesigner
Maskør
Dramaturg
Lysdesigner
Lyddesign

Inspisient
Frisører

Sufflør
Rekvisitører

Påkledere

Overscenemester
Scenemester

EVEN STORMOEN
GLENN ANDRÉ KAADA
ANNA BACHE-WIIG
HENRIK HORGE
OLE A. SIMENSEN
RAGNAR HOLEN
PER TOFTE
MARIANNE HOLTER
HARALD KOLAAS
TROND HALBO
ANDERS RUMMELHOFF

HANNE TØMTA
SIMON LAY
STEFFEN AARFING
JILL TONJE HOLTER
MICHAEL EVANS
TORILL LUND
FRODE YTRE-ARNE
ANDREAS VEIRE

KRISTIN BOYE HANSEN
INGER HERMANSEN
WENCHE ANITA SELE
GUDRUN ROSSNES
TOVE IDLAND
GRETE LARSEN
SIW FOSSUM
HEIDI WÅGAN
NILS VOLD
TERJE SKJØRESTAD

PREMIERE 9. NOVEMBER 2005 HOVEDSCENEN

Forestillingen varer ca. 2 t. og 45 min. inkludert pause.

Alle dekorasjoner og kostymer er produsert ved Rogaland Teater.

For mer informasjon: www.rogaland-teater.no

Vi retter en stor takk til Erling Ragnar Eriksen og Odd Sveinung Johnsen for musikalske bidrag.

Forlag: Nordiska Strakosch Teaterforlaget APS

Foto: EMILE ASHLEY Design: TOR SØREIDE

Trykk: STAVANGER OFFSET.

Programredaksjon: HANNE TØMTA ERIK ÅRSLAND
INGRID MILDE ESPEN V. HARALDSEN (red.)

Ansvarlig utgiver: HANNE TØMTA

MADDEUS

Musikken i

- Mozart:** Symfoni nr. 25 i g.moll, K V183
- Salieri:** Konsert for pianoforte B -dur , Adagio
- Salieri:** Konsert for pianoforte B-dur, Tempo di Minuetto
- Mozart:** Serenade for 13 blåsere, Adagio i Ess-dur, KV 361
Divertimento i D, KV 334
- Salieri:** Velkomstmarsj
- Mozart:** Bortførelsen fra Seraillet "Marten Aller Arten " Arie, KV 384
Symfoni nr.29 i A-dur, KV 201
Sinfonia Concertante , konsert for fiolin og bratsj, 1.sats, KV 364
Konsert for fløyte og harpe i C Andantino, KV 299
Messe i C, KV 427: "Kyrie"
"Qui Tollis"
Konsert for piano, 23 i A-dur , Allegro Assai, KV 488
Figaros Bryllup, KV 492: 3.akt, `scene 3
Overture
"Non pui andrai", Figaro Arie
Fandango i 3.akt (instrumental)
"Ah,tutti contenti" 4.akt ,Finale
Don Giovanni , KV 527: Overture
Cosi fan Tutte, KV 588: "Soave il vento" Arie
Tryllefloyten, KV 620: "Das klinget so herlich"
"Papagena,papagena,papagena"
"O Isis und Osiris" Sarastro
"Die strahlen der Sonne vertreiben die Nacht" Finale
Requiem, KV 626: "Confutatis"
"Lacrimosa"
Kyrie i D-moll, KV 341
Maurerische Trauermusik, KV 477

Hanne Tømta, regissør

Hanne Tømta er utdannet regissør fra St. Petersburg Statlige Teater Akademi (1992-98), og har også studert russisk og Øst-Europa-kunnskap ved UiO. Blant de mange teaterproduksjoner hun har satt i scene kan vi nevne *Amadeus* (Chateau Neuf, 1991), *Menneskestemmen* (Teater Komedianti, St. Petersburg, 1996), *Emigranter* (Lijtejni-teatret, St. Petersburg, 1998), *2 søstre* (SoF teater, Førde, 2000), *Brudeferden* (Hålogaland Teater, 2000), *Kvinner på*

randen, (Teatergarasjen, 2001), *Heksene* (SoF teater, 2002), *Karlsson på taket* (Oslo Nye Teater, 2002), *Kvinnen som giftet seg med en kalkun*, (Oslo Nye, Centralteatret, 2003), *Leopard i parken* (Statens Teaterhøgskole, 2003), *11. september* (Nationaltheatret, 2003). Ved Rogaland Teater har hun tidligere vært regissør for crazy-komedien *Bullshit Crummond* (2002) og *Fugl Fønix* (2004). Tømta har vært teatersjef ved Rogaland Teater siden november 2004.

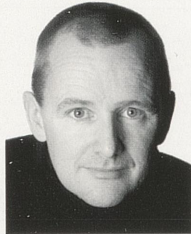

Simon Lay, regiassistent

Simon Lay er opprinnelig skuespiller, uteksaminert ved East 15 Acting School i London i 1989. Etter endt utdanning var han blant annet engasjert ved noen av Englands mest populære regionteatre, som Liverpool Playhouse og Sheffield Crucible. I tillegg har han turnert i Frankrike og Italia før han slo seg ned i Norge i 1994. Her har han blant annet medvirket i Nils Gaups spillefilm *Tashunga*, samt flere fjernsynsproduksjoner.

Erfaring som regissør har han først og fremst hentet

fra den frie teatergruppen TESTO (The English Speaking Theatre, Oslo), som han startet sammen med sin samboer i 1996. Gruppen har produsert flere suksessfulle forestillinger, de aller fleste med Lay som regissør. Ved Rogaland Teater har han tidligere vært regissør for oppsetningene *Damen i sort* av Stephen Mallatratt (2002), *Hasse Karlsson avslører* av Henning Mankell (2003) og *Fugl Fønix* av Jim Cartwright (i samarbeid med Hanne Tømta, 2004).

Steffen Aarfing, scenograf og kostymedesigner

Steffen Aarfing er utdannet scenograf og kostymedesigner ved The Royal Academy of Fine Arts, School of Architecture, København (1974-80). Siden 1980 har han designet scenografi og kostymer til over 100 oppsetninger for teater og opera ved bl.a. Det Kongelige Danske Teater, Betty Nansen Teatret, Aalborg Teater, Den Kongelige Opera, Den Jyske Opera, Nationaltheater Mannheim, Neue Oper Wien, San Francisco Opera og Íslenska Óperan, Reykjavík. Blant senere produksjoner kan nevnes *Torpedo under arken* av Ulldal-Jessen/Dehlholm (Teater Ibsen,

2001), *Festen* av Vinterberg/Rukov/Hansen (Den Nationale Scene, 2002), *Cabaret* av Kander/Ebb (m/Marie í Dali, Gladsaxe Teater, 2003), Wagners *Die Walkyrie* og *Das Rheingold* (m/Marie í Dali, Den Kongelige Opera, 2003), *Goya* av Giancarlo Menotti (Klangbogen Festival, Wien, 2004), Ibsens *Vildanden* (Den Nationale Scene, 2004), Mozarts *Le Nozze Di Figaro* (Nationaltheater Mannheim, 2005) og Wagners *Sigfried* (m/Marie í Dali, Den Kongelige Opera, 2005). I 2001 var Aarfing scenograf for spillefilmen *Jeg er Dina* i samarbeid med Marie í Dali.

Jill Tonje Holter, maskør

Jill Tonje Holter er født og oppvokst i Stavanger, der hun var med i Barneteatret fra 1985 til 1993. Hun er utdannet frisør og har studert make-up for film, fjernsyn og teater ved Retford International College (1998-99), samt gått på Maske- og parykkmakerlinjen ved Dramatiska Institutet i Stockholm (1999-02). Videre har hun vært engasjert som maskør ved Torshov Teatret (2002), og har etter endt utdanning vært fast ansatt ved Oslo Nye Teater. Ved

Rogaland Teater har hun vært maskør for Jim Cartwrights *Fugl Fønix*, Eugene O'Neills *Måne for livets stebarn*, Barneteatrets oppsetning av Roald Dahls *Heksene* (2004), Dickens' *Nicholas Nickleby* (2004), Bulgakovs *Mesteren og Margarita* (2005), *Krig* av Lars Norén (2005), *Carmen* av Oscar van Woensel (2005) og *Natten rett før skogene* av Bernard-Marie Koltés (2005).

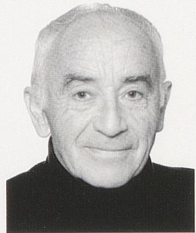

Anna Bache-Wiig

Anna Bache-Wiig gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 1998, og var innom Rogaland Teater (Gretchen i *Mein Kampf* av George Tabori, 1999) og Trøndelag Teater før hun høsten 2001 ble ansatt ved Den Nationale Scene i Bergen. Her har hun bl.a. spilt tittelrollen i *Antigone* av Aleksander Öberg/ Mats Kjelbye (2002), *Sofie i Det kalde hjertet* av Astrid Saalbach (2003), Helena i *En midsommernatts-*

drøm av William Shakespeare (2004), Ronja i *Ronja Røverdatter* av Astrid Lindgren (2003/04), og Natstasia Fillippovna i *Idioten* av Fjodor Dostojevskij i 2005. Anna er også kjent fra NRK-serien *Lekestue* (2001) og spillefilmene *Buddy* (2003) og *Naboer* (2005). I 2003 debuterte hun som forfatter med romanen *Det aller fineste*, og i høst utgir hun sin andre roman, *Sommernattsdrømmen*.

Per Tofte

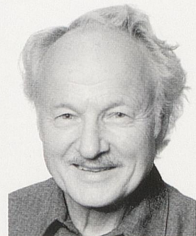
Per Tofte hadde seks års utdanning innen fransk, engelsk og norsk språk og litteratur bak seg da han begynte som skuespillerlev ved Trøndelag Teater (1963-65). Han var innom de fleste av landets større teatre før han ble ansatt som skuespiller ved Riksteatret i 1972.

Tofte har i løpet av en lang karriere bl.a. spilt hertugen av Bassano i Alexander Dumas' *Kameliadamen* mot den franske divaen Isabelle Adjani (Paris, 2000-01).

I seks somre spilte han tittelrollen *Peer Gynt* ved Gållåvatnet. Blant andre roller kan nevnes: Byfogd Stockmann i Ibsens *En Folkefiende*, Faren i Noréns *Bobby Fischer bor i Pasadena*, Orlando i Shakespeares *As you*

like it, Yasha i Tsjekhovs *Kirsebærhagen* og Tsjekhov i *Tchekhov-Tchekova*, som han to ganger ble invitert til Tsjekhov-festival i Sovjetunionen med. Hans senere oppgaver på scenen har vært i Schillers *Maria Stuart* og *Festen* av Vinterberg/Rukov/Hansen på Nationalteatret (2004), samt i Dickens' *Nicholas Nickleby* (2004) og Shakespeares *Richard III* (2005) på Rogaland Teater.

Tofte har også medvirket i en rekke norske filmer, bl.a. *Himmel og helvete* (1969), *Døden i gatene* (1970), *3* (1971) og *Lukket avdeling* (1972). En del vil nok også huske ham som Josef Mandelstam i *Hotell Cæsar* på TV2.

Ragnar Holen

Ragnar Holen ble ansatt som skuespiller og instruktør ved Rogaland Teater i 1966. Han gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 1959, og har studert teater og fjernsyn ved University of Minnesota. Holen har også vært ansatt ved Nationalteatret, Fjernsynsteatret, Den Nationale Scene og Trøndelag Teater. Han har iscenesatt skuespill både fra moderne og klassisk repertoar for Rogaland Teater, frie teatergrupper og Radioteatret. Blant disse er Harold Pinters *Vaktmesteren* og Molières *Doktor mot sin vilje*.

Holen har spilt over 100 roller ved Rogaland Teater de siste årene, bl.a. Marmeladov i Dostojevskis *Forbrytelse og*

straff (1997), Pozzo i *Mens vi venter på Godot* (1970) og Krapp i Krapps siste spole (1998) av Samuel Beckett, professor Serebriakov i Tsjekhovs *Onkel Vanja* (2001), Jack i *Seinsommardansen* av Brian Friel (2002), Robert i *Ett kysstil...* av Chris Chibnall (2003) og Arthur Gride i Dickens' *Nicholas Nickleby* (2004).

For fjernsyn har han bl.a. spilt Roten (skurken) i *Septembermordet* i NRKs kriminalserie *Helmer* og Sigurdson og Edvard Hagerup Bull i den dramatiserte fremstillingen av unionsoppløsningen i 1905.

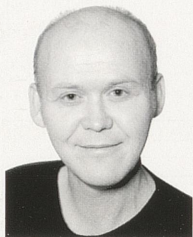
05-24336

Henrik Horge

Henrik Horge gikk på Statens Teaterhøgskole i perioden 2001-2004, og debuterte på Det Norske Teater høsten 2004 i musikalen *Piaf*. Horge har en fortid som vokalist og frontfigur i rockabilly-bandet "Hot Rod T", og er i dag sanger og musiker i skuespillerduoen "Brødrene Löwenstjerne" med kollega Steinar Taarn Sande. Han har dessuten samarbeid

det med blant andre "Ricochets", "Saint Thomas" og "Vom". Ellers har han medvirket i NRK-produksjonen *Midt i Smørøyet* (1989-90), hvor han bl.a. spilte "Elgen" i "The Ænnimals") og i spillefilmen *En folkefiende* (2005), før han nå gjester Rogaland Teater.

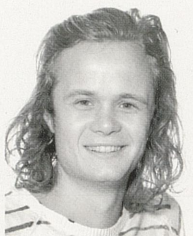

Harald Kolaas

Harald Kolaas er utdannet skuespiller fra statsteaterskolen i Moskva; GITIS's danske avdeling, GITIS Scandinavia (2001-2004). Han har også studert ved Institutet för Scenkonst, Forfatterstudiet i Bø, Studium Actoris og ved Film- og TV-Akademiet. Han har medvirket i en lang rekke oppsetninger med frie grupper, bl.a. *For å gjera slutt på Guds dom* (Grusomhetens Teater, 1993-94), Sofokles' *Antigone* (Teater É, 1994-95), Boccaccios *Decameronen* (Teatret Cassandra, 1995), *1001 natt* (60 Chairs Theatre, 1995), Becketts *Mens vi venter på Godot* (Gamlebyen Teater, 1996), *I Gudanes knä* og *Slavás vilda röster* (Teater

Sláva, Sverige, 1996-98) og Shakespeares *Richard III* (Rogaland Teater, 2005). Han er også grunnlegger av og kunstnerisk leder for teatergruppen Baron Kalas, som i 2005 spilte den shamanistiske cabareten *Homo Zero* og som i 2005-06 setter i scene oppsetningen *Den aristokratiske loffer*.

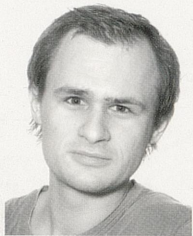
Kolaas har også hatt en rekke oppdrag for film og fjernsyn, bl.a. i spillefilmen *Budbringeren* (1996), samt NRK-produksjonene *Peer Gynt* (1993) og *Drømmefangeren* (2005).

Anders Rummelhoff

Anders Rummelhoff studerer ved skuespillerlinja ved statsteaterskolen i Moskva GITIS's danske avdeling, GITIS Scandinavia (2002-2005). Her har han bl.a. spilt Eddie i *Fool for love* av Sam Shepard (2003), Sønnen i Pirandellos *Seks personer søker en forfatter*, Nick i Albees *Hvem er*

redd for Virginia Woolf (begge 2004) og Manilov i Gogols *Døde sjeler* (2004/05). Han har dessuten medvirket i produksjonene *Knivskarpe Polaroider* og *Schmerz* på Oslo Nye Teaters Cafésenen (2002).

Trond Halbo

Trond Halbo studerer ved skuespillerlinja ved statsteaterskolen i Moskva GITIS's danske avdeling, GITIS Scandinavia (2002-2005). Her har han bl.a. spilt Vladimir i Becketts *Mens vi venter på Godot* (2003), Kulygin i Tsjekhovs *Tre søstre*, Tessman i *Hedda Gabler*, Roma i *De*

desperate (alle 2004) og Selifan i Gogols *Døde sjeler* (2005). Han har også medvirket i spillefilmen *Ti kniver i hjertet* (1994), og en del vil nok ha sett ham som Truls Grande i *Hotel Cæsar*.

PÅ NETT MED TEATRET

Vil du ha • Informasjon • Nyheter • Tilbud • Invitasjoner rett inn på PCen din?

Send oss din e-postadresse på salg@rogaland-teater.no, og du får mail fra oss.

Du kan også melde deg på vårt sms-register og få tilbud og annen informasjon rett på mobilen. Da trenger vi din underskrift. Kontakt salg@rogaland-teater.no om dette eller henvend deg i billettluken. Se også www.rogaland-teater.no

Bli teaterkontakt

Som teaterkontakt blir du invitert til alle våre prøveforestillinger for kun kr 50,-.

Du blir også invitert på informasjonskvelder og mottar tilbud til din arbeidsplass via post og e-post. Teaterkontakten er vår ambassadør på arbeidsplassen, og skal anbefale og organisere teaterbesøk. Det forventes at teaterkontakten foretar minimum en gruppebestilling på ti billetter i året. Du blir teaterkontakt ved å sende navn, arbeidsplass, adresse

og e-postadresse til salg@rogaland-teater.no eller ved å ringe 51 91 90 90. Se også www.rogaland-teater.no

Abonnér på teater

Som abonnent får du førstehåndskunnskap om hva som skjer på teatret, du kommer først i køen for å få billetter, og du får dem til redusert pris! Mer informasjon finner du på våre hjemmesider: www.rogaland-teater.no. Abonnement bestilles på tlf. 51 91 90 90, på mail: salg@rogaland-teater.no, eller i billettluken. Et teaterabonnement er den perfekte julegave som kan nytes hele våren.

Gi teater i gave

Gi et gavekort til jul, til fødselsdager, til konfirmasjon, til jubileer - kort sagt: teater som gave passer til de fleste anledninger. Gavekort kjøpes i vår billettluke.

Program: kr 30,-

Depotbiblioteket

05sd 24 336

Kverneland Bil

SpareBank 1 SR-Bank